Kaldıraçlı İşlemde Teminat Açığı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	04.12.2025	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/2360	2025/7291	6362 SPK m.37, HMK 370/1, HMK 353/1-b

ÖZET

Türev araçlara aracılık sözleşmesi kapsamında doğan teminat açığını aracı kurum takas kuruluşuna ödemiştir. VİOP işlemlerinde teminatı aşan zarar ettirme yasağı bulunmadığı kabul edilerek itirazın kısmen iptaline hükmedilmiş, karar onanmıştır.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/viop-teminat-acigi-yatirimci-sorumlulugu-2025-7291/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/2360 E. , 2025/7291 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/2223 Esas, 2024/2363 Karar

HÜKÜM : Esastan ret

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurulmuş vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımı alanında hizmet veren yetkili bir aracı kurum olduğunu, taraflar arasında 17.04.2015 tarihinde Sermaye Piyasası Araçları Alım Satımına Aracılık İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi, 20.04.2015 tarihinde de Türev Araçların Alım

Satımına Aracılık Sözleşmesi düzenlendiğini, sözleşmelerin imzasından önce davalı-müşteriye mevzuat doğrultusunda risk bildirimleri yapıldığını, sözleşme uyarınca davalıya yatırım hesabı açıldığını, Türev Araçları Alım Satım Aracılık Sözleşmesinin müşteriye düşük miktar parayı teminat olarak yatırarak kaldıraç etkisi ile yüksek tutarlı işlem yapabilmesine imkan verdiğini, müşterinin türev piyasada istediği pozisyon için işlem yapmadan önce aracı kuruma teminat yatırmak, teminat açığı çıkarsa bunu yatırarak veya pozisyonunu eksilterek tamamlamak zorunda olduğunu, davalının teminat açığının ortaya çıkması üzerine teminatı tamamlaması için çağrı yapıldığını, ancak teminat tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmediğini, yasal düzenlemeler gereğince ...'a teminat açığını davacının ödediğini, davalının ihtarnameye rağmen ödeme yapmadığını, bunun üzerine ilamsız icra takibi başlatıldığını, davalının takibe haksız itiraz ettiğini ileri sürerek itirazın iptaline, icra inkar tazminatının tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; mevzuata göre kaldıraçlı işlemlerde yatırmadan teminat tutarının üzerinde kayba uğrayacak şekilde müşterilere işlem yaptırılamayacağını, yatırımcının piyasa koşullarından dolayı teminatından daha fazla zarara uğraması halinde söz konusu zararın yatırımcıdan talep edilemeyeceğini, bu düzenleme uyarınca teminatı aşan zararın davalıdan istenmesinin yasal dayanağı bulunmadığını, öte yandan davacı çalışanlarının irade sakatlayıcı beyanları nedeniyle davalının zarara uğradığını, davacıya karşı açılan ... 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2018/1054 E. sayılı dosyanın sonucunun beklenmesi gerektiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile ... 4. Asliye Ticaret Mahkemesindeki davada aracı kurumun kusuru iddiasıyla kâr kaybına dayalı tazminat isteminde bulunulduğu, maddi olgular aynı işlemlere dayalı olsa da her iki davadaki taleplerin farklı olduğu, bekletici mesele yapılması isteminin yerinde görülmediği, aracı kurum tarafından müşteriye mevzuat doğrultusunda risk bildirimleri yapıldığı, davalının işlemleri nedeniyle teminat açığı oluştuğu, aracı kurum tarafından yapılan uyarıya rağmen davalı-müşterinin açığı kapatmadığı, davacının 14.08.2018 tarihinde teminatı ...'a ödediği, bilirkişi raporunda belirtildiği gibi VİOP işlemlerinde kaldıraç imkanı bulunmasına karşılık müşteriye teminatından fazla zarar ettirme yasağı olmadığı, yapılan işlem nedeniyle aracı kurum tarafından ...'a ödenen tutarın davalı-müşterinin sorumluluğunda kaldığı, telefon görüşmesinde davalıya teminatı tamamlama çağrısı yapılmakla birlikte son kapatma tarihi bildirilmediğinden davalının 15.08.2018 tarihinde temerrüde düştüğü, temerrüt faiz oranının %66,39 olarak hesaplanmakla birlikte davacı tarafın talep ettiği %57,09 davalı lehine olduğundan taleple bağlı kalındığı, temerrüdün 15.08.2018 tarihinde gerçekleştiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, ... 11. İcra Müdürlüğünün 2018/... sayılı dosyasına yapılan itirazın kısmen iptaline, takibin 3.026.859,54 TL asıl alacak, 9.600,19 TL işlemiş faiz ve 480,01 TL gider vergisi için devamına, fazlaya ilişkin istemin reddine, 607.387,90 TL icra inkar tazminatının davalıdan alınarak davacıya verilmesine, asıl alacağın takip tarihinden itibaren %57.09 oranında temerrüt faizi uygulanmasına karar verilmiş, hüküm, davalı vekili tarafından istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen kararın usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, hüküm, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, taraflar arasında imzalanan sermaye piyasası işlemleri genel çerçeve sözleşmesi ve bağlı sözleşmeler çerçevesinde, davalının işlemleri sonucunda ... A.Ş.'ye davacı tarafından ödenen eksik teminat miktarının davalıdan tahsiline ilişkin başlatılan icra takibine itirazın iptali istemine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde İlk Derece Mahkemesince verilen kararda bir isabetsizlik olmadığının anlaşılmasına göre yapılan istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 353/1-b(1) hükmü uyarınca Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddine ilişkin kararın usul ve yasaya uygun olduğu kanısına varıldığından Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

VI. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1 hükmü uyarınca ONANMASINA, aynı Kanun'un 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine, 04.12.2025 tarihinde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.